A magyar-osztrák áruforgalomból származó fizetések szabályozásáról szóló, 1932. december 18-án kelt megállapodás módosítása tárgyában 1935. november 27-én hatályba lépett 60.931/5—1935. K. Ü. M. számú hirdetménye.

Annak következtében, hogy Magyarország Ausztriába való exportja hosszabb idő óta csökkent, míg Ausztriának Magyarországba való exportja emelkedett, az M. N. B.-nál vezetett schillingszámlára befizetett összegek nagy része megfelelő schillingösszeg hiányában nem volt transzferálható. Abból a célból, hogy a magyar-osztrák kliringben előállott pengőegyenleg megszűnjék és az árucsere terén a kereskedelmi szerződésben megállapított 100 : 150 arány helyreállíttassék, osztrák viszonylatban felárak bevezetése látszott szükségesnek.

Ennélfogva a MNB. 1935. november 27-től kezdve a *kliringben teljesítendő befizetéseknél, valamint a schillingösszegeknek kliringen kívüli kiutalásánál 13% felárt (kompenzációs térítést) szed.* Ha a magyar adós olyan tartozásra teljesít befizetést, amely tartozás *nem pengővalutára, vagy nem kizáróan pengővalutára szól* és a befizetett összeg 13% felárral növelt tartozási összeg fizetésére nem elegendő, úgy a MNB. jogosult arra, hogy a fizetés schillingtartozásra eső összegéből 11.5%-ot, mint felárat, levonásba hozzon és csak a fennmaradó összeget számolja kliringben. Ebben az esetben az osztrák hitelezőnek fennmarad az a joga, hogy a magyar üzletféltől pótfizetést követelhessen. Ez a 11.5% megfelel a levonás után kliringszámlára bevételezendő összeg 13%-ának.

Amennyiben a magyar adós olyan tartozásra teljesít fizetést, mely *kizárólag pengőre szól,* úgy csak az adásvételi szerződésben megállapított pengőösszeget kell befizetnie, tehát külön felárat nem fizet, azonban a befizetett pengőösszegből a MNB. 11.5% felárt számol el, az ezenfelüli összeget pedig kliringszámlára vételezi be. Az osztrák hitelező tehát a magyar adós által befizetett pengőösszeg 88.5%-át kapja meg hivatalos árfolyamon számított schillingben és így a 13% felárat végeredményben ő viseli.

A MNB. az ily módon befolyó összegekből azoknak, akik 1935. november 27-től kezdve akár kliringben, akár kliringen kívül schillingösszeget beszolgáltatnak, a kifizetett, illetőleg beszolgáltatott összegek után 10% felárat fizet, azonban a két kormány megállapodása következtében az Ausztriába menő *búza- és lisztszállításokkal* kapcsolatos kifizetéseknél a magyar exportőr felárban nem részesül, ha az adásvételi szerződés 1935. november 26-ig bezárólag jött létre. A magyar hitelező a pengőben eladott áru ellenértéke után felárat nem kap.

A MNB. a pengőről vezetett kliringszámlán 1935. november 26-iki üzleti zárlatkor fennállott egyenlegből 5.75%-ot kitevő összeget zárolt és ezt az összeget a kliringszámláról végvérvényesen átkönyveli. Ennek folytán az Osztrák Nemzeti Bank mindazokat a kifizetési megbízásokat, melyek neki a MNB. nála 1935. évi november 26-ig bezáróan teljesített pengőbefizetések alapján adott, s eddig a napig nem teljesítettek, az MNB-tól kapott felhívás értelmében 5.75 %-kal csökkentett összegben fogja teljesíteni. Ami azt jelenti, hogy az 1935. november 26. előtt teljesített *pengőbefizetések felára felerészét az osztrák exportőr viseli.*

További fizetés a magyar adóstól nem követelhető és az osztrák hitelezőnek harmadik személlyel szemben sincsen bármilyen igénye az elszenvedett veszteség pótlására.

Az 1935. november 27-től kezdődően a MNB. az *áruforgalom keretén kívül* eső schillingbeszolgáltatások és kiutalások után is a devizánál, épp úgy, mint a valutánál, egységesen 10, illetve 13% felárat fog folyósítani, illetve beszedni. A 13% felárat tehát az 1935.

november 25. előtt kiadott engedélyek alapján lehívásra kerülő schillingtételek után is meg kell fizetni.

A Magyar Királyság és a Német Birodalom között a magyar-német áruforgalomból származó fizetések tárgyában ideiglenesen már 1935. december 5.-étől alkalmazást nyert megállapodás.

Az eddigi kliringrendszer helyébe a devizakompenzáció rendszere lép, mely a következő szabályok szerint történik:

A Németországba szállító magyar exportőr e célra külön rendszeresített „E" jelű lilaszínű tanusítványon a Magyar Nemzeti Bankkal szemben visszavonhatatlanul kötelezettséget vállal arra, hogy az áruszállításból eredő márkakövetelést legkésőbb az üzletkötés feltételeiben megállapított esedékesség időpontjában a lebonyolító bankok (Angol-Magyar Bank, Magyar Általános Hitelbank, Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank, Magyar-Olasz Bank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank) valamelyike útján magyar-német devizakompenzációban el fogja adni és a kiviteli tanusítványokon kötelező nyilatkozatot tesz, hogy az áruszállításból eredő márkakövetelésének eladására valamely lebonyolító banknak „limitálás" nélküli eladási megbízást ad.

A magyar exportőr köteles német vevőjénél rendelkezni, hogy a számla szerinti márka-értéket a Deutsche Verrechnungkassenál az exportőr által megnevezett lebonyolító bank számlájára fizesse le, a kedvezményezett (eladó vagy az eladó által jogosított) megnevezése mellett. A lebonyolító bankoknak ugyanis a D. V.-nál számláik vannak. A német vevő a fentiek szerint tehát minden körülmények között fizetni tartozik, illetve a magyar exportőr oly megállapodást köteles létesíteni a német vevővel, hogy a vevő részéről bármely követelés beszámítása kizárt legyen. Ha a magyar exportőr pengőben számlázott, akkor a német vevő rendszerint az esedékesség napját megelőző napon Budapesten jegyzett vételi (alacsonyabb) felárral csökkentett pengőösszegnek a 100 P = 73.42 RM. árfolyamon kiszámított márkaösszeget fogja befizetni, kivéve, ha a felek kifejezetten abban állapodnak meg, hogy az átszámításnál a számla keltének napján jegyzett vételi (alacsonyabb) felárat kell számításba venni. A felek egymásközt való elszámolása tehát csak e kétféle módon történhetik. Ha nem pengőben vagy márkában, hanem más pénzértékben számláz a magyar exportőr, úgy az átszámítás márkára az utolsó berlini hivatalos középárfolyamon történik. Az áruforgalommal kapcsolatos költség (fuvardíj, jutalék, vám, biztosítás stb.), valamint a szabadalmi és licenc díjak ugyanígy számoltatnak el.

A német áru magyar importőrjének 1935. december 5-től kezdődően devizakiutalásra irányuló igénylés helyett valamely pénzintézet útján márkavásárlási engedélyre irányuló igényét kell benyujtania az e célra rendszeresített nyomtatványok felhasználásával. E szabályok vonatkoznak a fentebb részletezett mellékköltségből keletkezett német követelésekre is. Kivételt képez a magyar szállítmányok szárazföldi és tengeri német tranzit fuvardíja. Ilyen összegeket az eddigi eljárás szerint kell a Magyar Nemzeti Banktól igényelni. Ha a kiadott vásárlási engedélyeket nem az engedélyezett teljes összeg erejéig veszik igénybe, úgy az engedély birtokosának az engedélyen nyilatkozni kell arra nézve, hogy az igénybe nem vett összegre vásárlási jogát kívánja-e még későbbi időpontban gyakorolni.

A lebonyolító bankok kötelesek a D. V.-nál vezetett számlájukra befolyt tételekre a kedvezményezett magyar exportőr által adott eladási megbízásokat e megbízás vételétől, a vásárlási engedély alapján az importőrök által adott vételi megbízásokat pedig a vételi megbízás vételétől számított 24 órán belül leszámolni. A lebonyolító bankok a napi kompenzációban engedélyt kapnak saját